

НАУКОВІ ДОПОВІДІ

Тахтаї О. В. - Державний секретар
Міністерства внутрішніх справ України

АДМІНІСТРУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В МІНІСТЕРСТВІ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

В умовах реформування правоохоронної системи країни МВС України, відповідно до нової редакції Положення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 878, забезпечує в межах повноважень здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції, контролює їх реалізацію в центральному апараті, територіальних органах, закладах, установах і на підприємствах, що належать до сфери управління МВС України згідно з нормами антикорупційного законодавства [1].

Важливим кроком у контексті імплементації Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України та підтримання реформ у сфері юстиції стало створення в структурі МВС України Управління запобігання корупції та проведення люстрації як спеціального уповноваженого підрозділу.

Одним із головних завдань новоствореного Управління є здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції, контроль за їх реалізацією в апараті МВС, територіальних органах, закладах, установах і на підприємствах, що належать до сфери управління МВС, а також взаємодія з Національною гвардією України, Національною поліцією України, Адміністрацією Державної прикордонної служби України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Державною міграційною службою України, діяльність яких спрямовує та координує Кабінет Міністрів України через Міністра внутрішніх справ, у частині реалізації антикорупційних і люстраційних заходів.

На виконання Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки Управлінням розроблено цільову Антикорупційну програму Міністерства внутрішніх справ на 2016 рік [2].

Коротко розглянемо проблемні питання практичного здійснення окремих антикорупційних заходів. По-перше, йдеться про запровадження електронного декларування в системі МВС України відповідно до Прикінцевих положень Закону України «Про запобігання корупції» та рішення Національного агентства з питань запобігання корупції.

Як свідчить аналіз отриманої інформації, із 206 працівників апарату МВС України, які зобов'язані були подати декларацію, не подали її своєчасно лише декілька осіб (через технічні проблеми в електронній системі декларування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування). Аналогічною є ситуація з працівниками територіальних органів Міністерства: із 389 працівників несвоєчасно подали або не подали декларації п'ятеро - по одному працівнику

регіональних сервісних центрів МВС в Кіровоградській (працівник перебуває у відпустці по догляду за дитиною), Одеській (передчасні пологи, особа перебуває на стаціонарному лікуванні), Харківській (працівник перебував за кордоном, не було необхідних документів для заповнення декларації), Черкаській (працівник перебував на стаціонарному лікуванні у зв'язку з оперативним втручанням) та Хмельницькій (через технічні проблеми в електронній системі декларування) областях. Особливу увагу уповноважені органи та представники громадськості звертають на організацію електронного декларування в Національній поліції України.

З огляду на це, доцільно звернути увагу, передусім керівникам підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції, іншим уповноваженим особам, на активне проведення уже сьогодні організаційних та роз'яснювальних заходів стосовно суб'єктів декларування системи МВС України та інших органів, які мають подати декларації в електронній формі з 1 січня 2017 року.

З метою забезпечення дотримання вимог фінансового контролю, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів профільним Управлінням проведено роз'яснювальні заходи щодо дотримання вимог до заповнення декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, організованих на виконання доручення керівництва МВС України, а також вимог антикорупційного законодавства в частині запобігання і врегулювання конфлікту інтересів. Зазначеними заходами охоплено понад 2 тис. декларантів, серед яких працівники апарату МВС України, Національної поліції, Адміністрації Держприкордонслужби та підвідомчих їй установ.

У межах реалізації антикорупційної політики в кадровому менеджменті з метою зменшення впливу корупційних чинників на діяльність осіб, які призначатимуться на посади, пов'язані з прийняттям управлінських рішень, розподілом ресурсів, проведенням закупівель, наданням адміністративних послуг тощо, в апараті МВС України опрацьовують питання щодо визначення переліку посад з підвищеним корупційним ризиком. Зазначений перелік після затвердження Міністром внутрішніх справ буде передано до Національного агентства з питань запобігання корупції для затвердження. На сьогодні відсутні єдині підходи до формування такого переліку, що не дає можливості однозначно і вичерпно скласти його.

Слід звернути увагу й на окремі правові аспекти, пов'язані з функціонуванням уповноважених підрозділів. Так, на нашу думку, у Законі України «Про запобігання корупції» доцільно більш чітко врегулювати положення, що стосуються порядку призначення керівників (працівників) уповноважених підрозділів на посади, гарантії захищеності працівників цих підрозділів, чіткої визначеності їх повноважень тощо.

Окремо варто наголосити на проведенні уповноваженим підрозділом антикорупційної експертизи проектів відомчих (міжвідомчих) нормативно-правових актів як складової багатоступеневої оцінки корупційних ризиків у законодавстві. До речі, проведення

антикорупційної експертизи на рівні розробників проектів нормативно-правових актів (формалізована самооцінка) передбачено лише попередньою Національною антикорупційною стратегією на 2011-2015 роки і за результатами практичного застосування довело свою ефективність. На жаль, у прийнятій 2014 року новій редакції Антикорупційної стратегії 2014 року такі положення відсутні.

Однією з ініціатив Міністерства щодо організаційного забезпечення запобігання корупції є організація та проведення 15 листопада 2016 року за ініціативою Громадської ради круглого столу «Корупційні ризики у нормативно-правових актах Кабінету Міністрів України, що регламентують діяльність Міністерства внутрішніх справ України» за участі урядовців, представників зацікавлених центральних органів виконавчої влади, громадських організацій та експертів.

За результатами роботи круглого столу запропоновано створити відкриту робочу групу з виявлення корупційних ризиків у нормативно-правових актах Кабінету Міністрів України, що регламентують діяльність Міністерства внутрішніх справ. До здійснення антикорупційних заходів і моніторингу діяльності МВС доцільно залучати представників громадських організацій, журналістів антикорупційного спрямування та зарубіжних експертів.

Не менш важливим завданням є розроблення в подальшому цільових програм із підготовки уповноважених фахівців МВС України, Національної поліції, інших центральних органів виконавчої влади за напрямом антикорупційної діяльності на базі відомчих вишів, зокрема Національної академії внутрішніх справ, яка вже тривалий час надає освітні послуги з підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, відповідальних за запобігання корупції.

На реалізацію цих ініціатив спрямовано і План здійснення МВС заходів щодо запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, розроблених у межах Урядово-громадської ініціативи «Разом проти корупції», затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2016 року № 803-р [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 серп. 2014 року № 401. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/401-2014-%D0%BF>. - Назва з екрана.
2. Про затвердження Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України на 2016 рік [Електронний ресурс] : наказ МВС України від 29 лют. 2016 р. № 142. - Режим доступу: <http://mvs.gov.ua/ua/pages/page-2/232>. - Назва з екрана.
3. Деякі питання запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 жовт. 2016 р. № 803-р. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk>. - Назва з екрана.